3-a Jaro. N-o 111 APERAS

SEMAJNE 11. Novembro 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Redaktanto: E. LANTY 14, Avenue de Corbéra, Paris-XII·	Sidejo de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, Rue Boyer, Paris-XX·	Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig O 27

VOĈO EL HINDIO

Rabindranath Tagore pri naciismo

Kaŭze de la teknikaj progresoj la tuta mondo fariĝas pli kaj pli nur unu sola lando. Kaj venis la tempo, kiam la tuta mondo devos trovi nepolitikan bazon por unuiĝi. Se Hindio povos proponi al la mondo tian bazon, tio estos ĝia kunhelpo al la homaro.

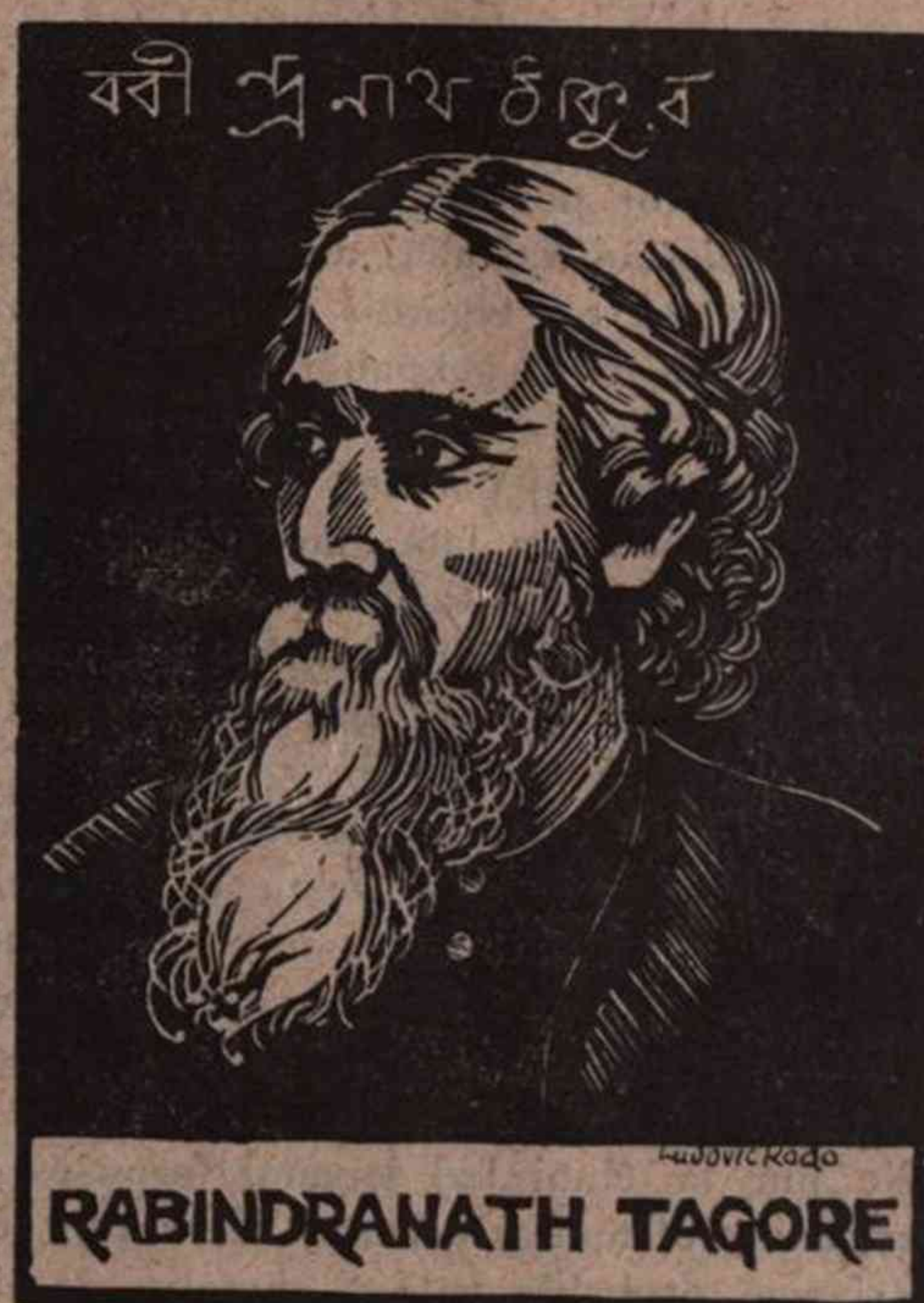
Estas nur unu historio — la historio de l' homo. Ĉiuj naciaj historio estas nur ĉapitroj de la pli granda...

Ĉiu individuo havas sian memestimon, tial ĝia bruta instinkto igas ĝin batali kontraŭ la proksimulo, en la sola celado al personaj profitoj. Sed la homo havas ankaŭ siajn noblajn instinktojn el simpatio kaj interhelpo.

La homoj al kiuj mankas tiu alta moraleco kaj kiuj, sekve, ne povas vivi en aliula kuneco, pereas aŭ vivas en malnobla stato.

Nur postvivis kaj atingis civilizecon la popoloj, kies interhelpemo estis forta...

En nia primitiva historio, kiam malgrandaj estis la geografiaj limoj de ĉiu lando kaj iliaj interkomunikiloj, tiu problemo estis nur relative malampleksa... Sed nun ĉiuj homaj rasoj kontaktiĝis. Dum la evoluado de la Nacio, la morala kulturo pri frateco estis limigita je geografiaj limoj, tial ke tiuj limoj estis realaj. Nun ili fariĝis imagaj, tradiciaj limoj, senigitaj je realaj baroj. Tial venis la tempo, kiam la morala naturo de l'homo devas serioze atenti tiun fakton — aŭ perei. Necesas, ke la

homo ekzercu siajn kapablecojn je amo kaj vido por fari grandan moralan alĝustigon, kiu entenos ĉiujn homojn kaj ne nur la diversajn grupojn de sama nacieco...

Kio estas nacio? Ĝi estas la aspekto de tuta popolo kiel organizita potenco. Tiu organizo prizorgas senĉese kaj insiste, ke la loĝantaro fariĝu forta kaj potenca. Sed tiu senhalta penado por akiri la forton kaj la potencon amase altiras en la energion de l' homo ĝian superan naturon, kiam li estas homama kaj kreopova. Per tia penado, la homa oferemo estas devojigita de ĝia lastega celo, kiu estas morala, por pluigi tiun organizon, kiu estas nur mekanika. Tamen en tio li sentas la tutan moralan kontentiĝon kaj intensegiĝon kaj fariĝas per tio treege danĝera por la homaro. Li sentas sin senigita je la neceso obei al sia propra konscienco, kiam li povas transdoni sian respondecon al tiu maŝino, kiu estas kreaĵo de ĝia inteligenteco kaj ne de ĝia morala personeco.

Tiarimede, la popoloj kiuj ŝatas la liberecon, ĉiamigas la sklavecon en granda parto de l' mondo kun la profunda memestima sento, ke ili plenumis sian devon. Tiel homoj nature justaj, fariĝas maljustegaj...

La naciismo estas granda minaco.

La tute nuda pasio de la egoista amo de l' Nacioj, en sia ebria deliro el avidemo, dancas je tintado de la mortigiloj kaj je la ritmo de poemoj kriegantaj pro venĝo.

Kompiltradukita el « Nationalisme » (Naciismo), franclingva eldono, 1924.

ĈINIO LERNAS "KIEL FARI TION"

de iu, kiu ĵus revenis (el tie)

Nur vidinte la fabrikojn en Singapor mi povis bone kompreni la staton de la ĉinia industrio kaj ĝia konstanta malvolviĝo.

Unue, la grundo estas havebla de la ĉiniaj kapitalistoj senpage aŭ, almenaŭ por preskaŭ neatentinda prezo; due, la klimato estas tia, ke ne necesas fortike konstrui fabrikojn — nur estas bezonata tegmento por la maŝinaro. Superabunde ekzistas malkara laborforto, kaj nenia leĝo pri laborkondiĉoj...

En fabriko, kiun mi vizitis, la salajro por plenaĝuloj varias de 60 centoj ĝis 1,20 dolaro. Kaj tio ĉi estas pli bona pago ol estas la kutima — de orienta vidpunkto. Tri okhoraj ŝanĝoj potage okazas en la laboro kaj la semajnlabortempo estas septaga. Kiel povus en kestoj fabrikitaj el ligno segita en lia propra segejo. Li havas propran ŝiparon por transporti kaj la krudaĵojn kaj la finitajn produktaĵojn.

★

Tiu ĉina Stinnes havas maŝin-fabrikon, kie li faras siajn proprajn modelojn kaj kie la plej lastaj ekzempleroj de komplikaj okcidentaj maŝinoj estas kopiataj kaj reproduktataj de ĉinaj meĥanikistoj, kiuj aldonas siajn eĉ pli lertajn rimedojn por pligrandigi la produktkapablon.

Tiu eksterordinara ĉino posedas ankaŭ grandegan kaŭĉukarbo-plantejojn. Li sulfure prilaboras la krudan kaŭĉukon kaj aliigas ĝin

LA MODERNA ĈINIO. — SHANGHAI, STRATO NANKING.

okcidento konkuri sukcese kontraŭ tiaj kondiĉoj.

★

Oni povus argumenti, ke la pli supera maŝinaro, la pli granda teknika lerteco de la okcidentaj laboristoj kaj la pli granda organizkapableco de kelke da okcidentaj ĉefindustriistoj povus kompensi tian staton. Tion mi mem imagis, ĝis mi vizitis Singapor. Ne nur la ĉinoj montras grandan negoceman subtilecon kaj kapablecon por harda laboro, sed ankaŭ ili havas genion por la moderna kapitalista entrepreno.

La gvidantaj ĉinaj kapitalistoj komprenis la necesecon havigi al si krudaĵojn ĉe ilia devenloko, por utiligi ĉiujn fabrikajn restaĵojn kaj kiom eble plej aliigi la tutan krudaĵojn kaj duonfinitajn varojn en finpretajn artiklojn, kaj vendi ilin senpere al la konsumantoj.

La plej miriga ekzemplo pri la progresoj, kiujn ili faris, estas iu ĉina industriisto ĉe Singapor, kies onidira riĉeco superas 40 milionojn da dolaroj. Li havas grandegajn ananas-plantejojn, kaj konstruis vastan fabrikon, kie li povas enskatoligi la ananas-kubetojn por la okcidenta konsumado.

La fabriko estis konstruata el brikoj faritaj en liaj propraj fornegoj. Liaj lad-skatoloj estas faritaj per la plej freŝdata maŝinaro en alia fako de la fabriko. Ili estas enpakitaj je pneŭmatikoj por cikloj kaj aŭtomobiloj, je botoj kaj ŝuoj kaj aliaj diversaj kaŭĉukaj varoj. Mirigite mi rigardis la lertecon kaj rapidmovecon de la geknaboj, kies aĝo estas proksimume okjara, kiuj kudris ornamitajn ŝuojn kun kaŭĉukaj plandoj.

La britia eksporto jam spertis la premon de la konkurenco de tiu viro. Lia plej lasta entrepreno estas biskvita fabriko, kie li faras la plej nov-specajn anglajn biskvitojn kaj vendas ilin al la eŭropanoj en Oriento.

Tra tuta Azio estas pli da indiĝenaj ol da eŭropanaj labordonantoj. Fakte, la promerkata lukto hodiaŭ ne estas inter eŭropanoj interbatalantaj por vendi kolorajn naztukojn en Oriento, sed inter la mastrumkapableco de la orientaj kaj okcidentaj entreprenoj.

Ne nur la ĉinoj kaj japanoj forpuŝos la eŭropanojn el multaj orientaj merkatoj, sed ili siavice probable baldaŭ ekatakos la enlandajn merkatojn de siaj konkurantoj.

El « The Daily Herald » elangligis

IUELIE.

(Estas tre notinda la fakto, ke en Ĉinio mem ekzistas la kondiĉoj necesaj kaj sufiĉaj por la malvolviĝo de la grandindustrio. Pro la ekzisto de tiaj kondiĉoj, Ĉinio ne devas esti komparata, kiel iafoje faras K-doj, kun aliaj mondpartoj, kiujn koloniigas la kapitalistaj landoj. — *Trad.)*

EL BRITIO

Miloj da ministoj ĉesas labori en la Mezlando de Britio.

Minaco kontraŭ K-do A. J. Cook.

La tuta Mezlando-Karbodistrikto estas tre agitiĝa pro la decido de la Ekzekutivo de la Minista Sindikato transloĝiĝi al la regiono, kie okazas nun la plej akra barakto.

Esperemo montriĝas per la granda malaltiĝo en la nombro de laborantaj ministoj. Antaŭ unu semajno laboris 70.000 homoj, hodiaŭ laboras 25.000 malpli kaj tiu nombro malaltiĝas milope ĉiutage.

Kapitalistoj ektimigitaj.

En la kapitalista gazetaro regas paniko. La Manchester Evening News (Vespera gazeto) raportas : « Retroiro al ŝaktoj haltas ». La Notts Evening News raportas : « Laboras malpli da homoj. Oni malkaŝe konfesas ĉi tion ». Eĉ la fama Notts Evening Post raportas : « La vizito de S-ro Cook havis gravajn sekvojn. »

Plej signife el ĉiuj estas la fakto, ke, por la unua fojo, la karbokompanioj rifuzis publikigi la nombron de la laborantaj ministoj. Multaj el ili jam konfesis la gravan malpliiĝon.

Entuziasmegaj manifestadoj.

Oni ne povas priskribi la akcepton de A. J. Cook en la Lancs distrikto. Ĉie oni aklamadis lin. Pli ol dekdufoje lin portis sur la ŝultroj entuziasmigitaj aklamantoj. Homoj interpuŝiĝis por manpremi lin kaj virinoj interbatalis por atingi lin kaj tuŝi liajn vestaĵojn. Li estis laca, sed plena je batalemo. « Neniu antikva reĝo ». raportas unu el la kapitalistaj gazetoj, « kunvokanta siajn soldatojn por lasta malespera rezisto iam montris vizaĝon pli firman ».

La entuziasmega akcepto de la laboristamaso havas la konstraston en la sinteno de la dungantaro kaj mezklasularo. La scio pri la alveno de A. J. Cook ĉe hotelo en Nottingham, lunde vespere, kvazaŭ fajre disvastiĝis. Li apenaŭ restis en la hotelo 1/2 horon, kiam la hotelestrino venis al lia ĉambro kaj petis, ke li trovu alian loĝejon, ĉar ŝi timis malpacon. Cook trankvile kaj kuraĝe marŝis tra minacanta amaso da faŝistoj, starantaj en la salonego de la hotelo.

Barikado en la dormoĉambro.

La hotelestroj alvokis la policistojn; ni rapide ŝanĝis la dormĉambron kaj oni penis kaŝi la numeron de la ĉambro. Kiam ni enlitiĝis meznokte, ni ŝlosis la pordon kaj starigis barikadon el meblaro.

Frumatene oni penis enpenetri, sed la atakantoj malsukcese foriris. Baldaŭ poste, mi iris al la koridoro kaj subaŭskultis instruan paroladon.

« Kie li estas ? » diris unu voĉo. « En numero... » estis la respondo.

« Eltiru lin. Pafu la... », diris la unua parolanto.

Sed ili estis bravaj nur en vortoj, kaj la mateno alvenis sen iu signo de malpaco.

Eble estis pli bone por la burĝoj de Nottingham. Loka laborista gvidanto min certigis, ke se oni estus tuŝinta la gvidanton de la ministoj, ili estus alvenintaj al Nottingham de dudeko da kilometroj por lin venĝi.

« Ili tuŝu nur unu haron de lia kapo » diris maljuna ministo, « kaj, je dio, ni... » Mi finis la frazon por li. « Lasus al ili nenion krom la okuloj por plori ».

Tradukis el « La Ministo » (Okt. 23. 1926).

I. FLOWER (3398).

Notoj el Francio

Oni francigas.

Sufiĉe konata estas la t. n. individuismo de la franca popolo. Ĝia « elturniĝismo » trovis en la nasko-evitigo bonan kampon por plugi. La statistikoj ja montras, ke malgraŭ relative bonaj vivkondiĉoj, la familioj pli kaj pli limigas la nombron de infanoj.

Ne efikis la antaŭ kelkaj jaroj eldonita leĝo kontraŭ la propagando kaj aplikado de evitigaj naskorimedoj. Tial la industriistaro devis trovi eksterlande laborforton. Nun estas en Francio pli ol tri milionoj da « fremduloj ». Ĉe tia konstato estiĝis lastatempe « patriota angoro » : ĉu do malaperos Francio pro manko de francoj? La regantaro « elturniĝeme » solvis la demandon. Antaŭ nelonge estis decidite *francigi* grandskale enmigrintojn.

M. Poincaré

Eksterordinara estis ĝis nun la regnaniĝo. Ĝin malhelpis diversaj baroj. Unue, necesa estis dekjara restado en Francio ; poste, la klopodoj por ricevi la ŝtatan konsenton estis tiom longaj kaj tedaj, ke multaj franciĝemuloj ne kuraĝis entrepreni ilin. Tiel en la jaro 1925 oni « francigis » nur 11.107 personojn. De nun estas decidite plifaciligi la regnoaniĝon de la dezirantoj. Laŭ leĝo voĉdonita de la Senato, la 4-an de decembro 1925, kaj kiu tre certe baldaŭ trovos finfinan aprobon ĉe la deputitoj, trijara restado en Francio sufiĉos por povi peti la « favoron » fariĝi franca regnano.

Sed ĉu do multaj tiaj petoj estas faritaj? Jes, la koncerna administracio fako ricevas proksimume 200 petojn *ĉiutage*, malgraŭ ĉiuj menciitaj malfacilajoj. Oni antaŭvidas, ke post la definitiva akcepto de la leĝo, 100.000 « franciĝoj » povos okazi *ĉiujare*. Tiele Francio havos malpli kaj malpli da francoj, sed pli kaj pli da francianoj !

Kaj la kompatindaj patriotoj devos ĉesi kriaĉadi : « Francio al la francoj ! »...

La franko revaloriĝas, sed perdas sian aĉetkapablon en Francio.

Kiam la dolaro valoris pli ol 40 frankojn, la jurnalistaro diradis, ke tio kaŭzas la senĉesan plialtiĝon de la vivkostoj. Oni vokis al la franko-savanto Puankare. Nun la dolaro valoras nur 30 frankojn ; sed la prezoj daŭrigas plialtiĝi, kaj la impostoj fariĝas pli kaj pli pezaj.

Dume la naiva popolo espereme kaj iom mirigite atendas klarigojn pri tia stranga kontraŭdiro.

Ĝis kiam ?...

Mankas al nia « Financministro » 600 novaj abonoj por ke li povu daŭre liveri al vi *Sennaciulo*-n por la nuna prezo. Varbu, varbadu. Se ne ??...

Parlament-elektoj en Saksio

La 31-an de oktobro okazis baloto en Saksio. La agitado ne estis tiom intensa, kiom ĉe la antaŭaj. La burĝaj partioj agitis per la devizo « Neniam ree Sovet-Saksio », kvankam ne jam ekzistis « Sovet-Saksio ». Sed per tiu devizo, oni volas timigi la etburĝojn. Dum la du lastaj tagoj la laboristpartioj streĉis la fortojn, por veki la dormemulojn. La ĉi-suba tabelo donas klaran bildon pri la konsisto de la nova parlamento kaj la burĝoj timigite konstatas, ke ruĝa Saksio fariĝas ankoraŭ pli ruĝa.

Partioj	Okt. 1926	(saksa parl.) Nov. 1922	(regna p.) Dec. 1924
—	—	—	—
Nacia Soc. Lab. Partio (Hitler)	37.736		
Popol-Soc. Lab-Komuno . . .	10.382	11.358	83.077
German-Naciuloj	341.165	482.469	546.964
Germana Popol-Partio	292.079	474.708	409.726
Ekonomi-Partio .	237.512	5.137	124.194
Centro (klerikaluloj)	23.859	22.614	25.893
Demokratoj . . .	111.358	214.189	192.032
(*) Partio por Kompenso . .	98.258		18.926
Regna Ligo de Dom-k. Grundposedantoj . .	7.027		
Malnova Socialdemokrata Part.	98.026		
Social demokrata Partio	758.142	1060.247	936.207
Komunista Partio	342.112	266.864	294.458

La saksa parlamento havas 96 mandatojn, kiuj dividiĝas jene :

Partioj	Nunaj	Antaŭaj
—	—	—
Naci-socialista Lab. Part. . .	2	
German-nacia Popolpartio . .	14	19
Germana Popolpartio	12	19
Ekonomi-Partio	10	
Demokrata Partio	5	8
(*) Partio por Kompenso . .	4	
Malnova Soc.-dem. Partio . .	4	23
Socialdemokrata Partio . . .	31	17
Komunista Partio	14	10

La aliaj partioj ne ricevis mandatojn.

Naturamika Spirito

Ekzistas ankoraŭ laboruloj ĉirkaŭ ni, kiuj ne scias, kion signifas la naturamika movado, kiuj sen celo kaj sen senco siajn libertagojn travivas kaj senkontente komencas denove siajn labortagojn, kun maldoĉeco en la animo kaj plej ofte kun naŭza sento pro la vulgaraj amuzoj de la burĝaj dimanĉoj.

Tamen bedaŭrinde estas ankoraŭ tiel. Multaj rigardas la naturamikojn kiel iajn ajn aliajn societanojn kaj tute ne klopodas ekkoni la kulturtaskon de la naturamika movado. Kaj tamen ĉu ne devus paroli al ili la fakto, ke nia Asocio nombras pli ol 1.600 lokajn grupojn kun preskaŭ 200.000 anoj ; ke ĉie ĝi produktas viglan eksciton, korpan kaj spiritan ; ke ĝi malfermas la okulojn.

Tio devus sufiĉi por ĉiujn laboristojn konduki en la komunon de la naturamikoj.

Tradukita laŭ informoj de la gazetarservo en la turista Asocio « La Naturamikoj » Wien.

(*) Tiu partio ekzistas plej el ŝparemuloj kaj etburĝoj kiuj fariĝis viktimoj de la inflacio kaj stabiliĝo de la marko kaj kiuj esperas per tiu organizo rericevi la perditan monon.

Lian faŝistan moŝton protektas Dio

Por la kvara fojo, la italia tirano evitis la morton. Eksciinte pri tiu nova atenco, la papo eldiris : « Estas evidente, la « Duce » (la gvidanto) estas de dio protektata. »

« Se iu registaro, ĉu respublika aŭ monarkista, perforte silentigas sian popolon, oni ne devas indigni kontraŭ tiuj, kiuj perforte respondas perforton ».
MUSSOLINI, en la jaro 1910

Ŝajnas, ke jes. Kaj tio pravigas la diron de Proudhon: « Dio, ĝi estas la malbono. »

Sed ŝerca ne estas la temo. Oni precipe demandas sin, kio metis en la koron de la dekkvinjara Zamponi tiom da venĝemo kaj kuraĝo ? Sendube li estis atestanto ĉe kelkaj krimoj kaj kruelaĵoj faŝistaj. Almenaŭ li aŭdis pri ili. Kaj lia juna, pasia koro ŝveliĝis per nevenkebla deziro venĝi per unu fojo ĉiujn viktimojn de la « nigraĉemizuloj », mortigante ilian banditestron.

Pafis la kuraĝa junulo ; eĉ ne vundis la tiranon. Sed la heroa pafinto mortfalis, trapikite per 15 ponardobatoj, gorĝpremite, piedbatite, kvazaŭ dispecigite de la sovaĝaj faŝistoj.

Kia heroeco ! La faŝista reĝimo estas ja granda forto per la subteno de tiaj bravuloj. Tiaj servistoj indas la mastron.

La jubileo-ĉeno de SAT

REBEL (Neumark) 1 mk. ; KRASTIN (Riga) 1,10 mk. ; RIEDELN (Rothenbach) 0,80 mk. ; KLOPFLEISCH (Pokrovsk) 1,09 rubl. ; OCELKA (Wien) 1 ŝil. aŭstr. ; CAREY (Liverpool) 2/6 ŝil. ; FRANCE (Manchester-Handforth) 2/6 ŝil. alvokas la grupanojn el Manchester (ne senlaboraj) kaj K-dinon SAVAGE (Blackburn) helpi en la forĝado ; JONSSON (Hallefors) 3 kr. sved. ; BIŜĈAN (Osijek) I. 100 din. ; AZORIN (Córdoba) 5 peset. ; SCHMELZER (Eschefeld) 1 mk. ; BUCHMANN (Elizabeth) 1,50 dol. ; KAHL (Giessen) 0,50 mk. ; PLATIEL (Landshut) 1 mk., invitas ĉiujn vegetaranojn kaj kontraŭalkoholulojn. RIBEIRO (Porto) 4,30 esk. ; NICOLLET (Lyon) 20 fr.

Adm.

El Ĉekoslovakio

En Bohemio ekzistas 3791 pastroj kaj 727 monakoj katolikaj; tiu ĉi eklezio posedas preskaŭ 4 % de la tuta kultura tero. Do, por unu « Servisto de dio » ok hektaroj. En Moravio estas 2381 pastroj kaj monakoj, en Silesio 175 kaj en Slovakio 2215 pastroj kaj 537 monakoj. Kompatinda « plejpotenca » dio, kiu bezonas tiom da servistoj.

Generalaj salajroj kaj agoj.

Dum la juĝesploro kontraŭ la « memfariĝinta « (selfmade-man) legiona « generalo » Gadja, publikiĝis interalie la fakto, ke tiu ĉi eminenta ĉeka patrioto (filo de germanaj gepatroj, vera nomo Geidl) ordonis en Aĉinsk (Siberio) pafmortigi kaptitan bolŝevikan funkciulon, sub la preteksto, ke li « provis forkuri »; generalo Gajna tiam eĉ ne efektivigis la esploradon en ĉi afero, ordonitan de la stabo. Pli poste, en Transbajkalio, Gajda lasis pafmortigi 600 kaptitajn ruĝarmeanojn. Kaj tia homo estis generalo en la armeo de la « demokrata » respubliko.

La salajro de ĉekoslovaka generalo kun ĉiuj alpagoj estas 98.000 ĉk., do, 250 ĉk. potage. Kontraste, la pensio de ĉekoslovaka militinvalido estas 540 ĉk., tiu de militvidvino 900 ĉk., tiu de militorfo 600 ĉk. kaj tiu de la gepatroj maljunaj de mortinta soldato 600 ĉk. *pojare.*

Kiom ricevas unu invalido por jarduono aŭ militvidvino por 17 semajnoj ricevas unu generalo por unu tago. Unu generala salajro egalas la pensiojn de 113 militkripuloj. La eduk-alpago por infano de milit-invalido estas 36 ĉk. jare, por infano de generalo 1800 ĉk. La laboristoj batalintaj kaj kripligitaj pro la « patrio », fartas pli malbone ol la ĉevaloj kaj hundoj de la generaloj.

Ĉekoslovaka senlaborul- kaj senloĝul-prizorgado.

En Praha troviĝas 12 kabaredoj kun lukse aranĝitaj drinkejoj, kiuj posedas la permeson esti malfermataj la tutan nokton: sed nur ekzistas unu sola azilo kun 64 litoj por homoj senloĝejaj. Nun la urbestraro kune kun la registaro projektas planojn por konstrui en Praha ampleksan... zoologian ĝardenon.

La monsubtenojn al la senlaboruloj en Ĉekoslovakio devas, *laŭleĝe* (leĝo pri la t. n. Gent-a sistemo), pagi el propraj rimedoj la fak- kaj prof-organizoj. Sed ne ekzistas leĝo, kiu konsentus, aprobus aŭ eĉ nur konstatus la ekziston de ĉi organizoj. Do laŭleĝe ne ekzistanta organizo, devas plenumi laŭleĝajn devojn, kiujn speciala leĝo al ĝi surmetas. Tiamaniere la kapitalista registaro intencas elĉerpigi la financrimedojn de la laborist-organizoj kaj ilin tiele ruinigi.

Kompilis ERIÑAZZO *(6444).*

Pro la unueco de nia afero ĉiu bona esperantisto devas antaŭ ĉio bone koni la *fundamenton* (1) de nia lingvo.

L.-L. ZAMENHOF.

(1) Havebla ĉe nia Administrejo estas la « Fundamento de Esperanto ».

« Barbarajoj en Sovet-Siberio »

La ĉiutaga gazeto « Münchener Zeitung » de la 22-a de oktobro 1926, aperigis ĉi sekvantan artikolon pri Siberio. Ĉar la menciita gazeto eble havas pli ol centmil abonantoj, necesas, rebati ĉi-asertojn. K-doj, mi senpacience atendas de vi registritajn leterojn, por ke mi povu postuli de la « München Zeitung », ke ĝi publikigu viajn respondojn. Kolektu materialon, ĉu la menciitaj gazetoj kaj lokoj estas vere ekzistantaj kaj kiaj estas la faktoj.

Ĉion tiurilatan vi sendu al : ROBERT E. BITZER, *München - Schwabing, Germanio, Hesseloherstrasse 11, II.*

Pri la stato en la vilaĝoj de Siberio ĉe ni oni eĉ malpli scias, ol pri la vilaĝa vivo en eŭropa Sovetio. Kaj tamen la fakta Sovetio estas Siberio. Hazarde ni nun sukcesis ricevi vicon da siberiaj provinc-jurnaloj: « Sovet-Siberio », Sowjet-Sibirien, Irkutsk; « Ruĝa Gazeto », Rote Zeitung, Tomsk; « La ruĝa stelo », Der rote Stern, Omsk; « La laborista potenco » Die Arbeiter-Macht, Minussinsk; « La ruĝa Altai » Der rote Altei, loko ne menciita; kaj aliaj, kaj ĉi-sekve ni kopias el ĉi tiuj gazetoj kelke da priskriboj pri la vilaĝoj, kiuj estas despli atentindaj, ĉar la priskriboj devenas de la rusoj mem kaj pro tio povas pretendi nepran fidindecon. *(Redakcio de « München'a Gazeto »).* 22. 10. 26.

Malkulturo.

« Nia vilaĝo estas tre granda, ĝi ampleksas entute 230 mastrumojn », oni raportas el la vilaĝo Kolowo, gub. Omsk, — « sed tamen ĉe ni tute ne ekzistas personoj skribsciantaj; ni ne havas vilaĝsoveton, nek malsanulejon, nek lernejon, nek preĝejon ». Pri la citita ankaŭ plendas la loĝantoj de vilaĝo en Altai: « Pri nia kulturo oni povas raporti per kvar vortoj: ni ne konas ĝin; ni havas kelke da lernejoj, sed neniun instruanton. Ni havas legejojn, sed tie ne troviĝas ia libro, nek gazeto. Kiu interesiĝas pri tio...? La ĉi tieaj gehomoj plej parte estas analfabetoj, neniu scias legi, nek skribi. (« La stelo de Altai », n-ro 203). Pri la sama ankaŭ plendas la loĝantaro de siberia-sudo, vilaĝo Mjatljaeb, gub. Balagansk: « La kulturo ĝis nun tute ne tuŝis nin. Ni eĉ ne konas petrolo-lampon kaj vespere ni sidas ĉirkaŭ la fajro, bruligante pintorĉojn. Fajron ni ankoraŭ estigas per helpo de fajraŝtono. Oni kredas je sorĉistinoj kaj magiistoj. La tero estas prilaborata per iloj kaj metodoj devenantaj el prapatra tempo. Tre malofte okazas, ke el la urbo venas iu al ni, kunportante gazetojn aŭ raportante al ni, kio okazas en la cetera mondo. Per unu vorto, — La vilaĝanoj ĉi tieaj estas same stultaj kiel estis iliaj patroj kaj avoj.... » *(La Laborista Potenco,* n-ro 219).

Drinkemo.

Ĉiutage la gazetoj raportas pri amasebriiĝo de tutaj vilaĝoj kaj distriktoj. Ekzemple raportas « La Laborista Potenco », el la Minusinska gub.: « Oni ne plu rekonas la vilaĝon Petrovka. Dum la pasinteco ĝi estis tiom trankvila kaj silenta, nune torente fluas la Ssamagon (?)... Junuloj kaj maljunuloj, virinoj kaj knabinoj, ĉiuj drinkas. Brua, plej vulgara insultado, skandaloj kaj interbatiĝoj dum tutaj noktoj daŭras ĝis mateno. La brando ĉie triumfas, ĉiutage kaj ĉiuhore oni renkontas ebriulojn sur la stratoj.... » — « Plej malbone estas ĉe festotagoj... » — oni raportas el Irkutsk. « Alproksimiĝis la paskaj tagoj. Apenaŭ en unu domo regis paco. Ne malofte, ke vilaĝano pretigis plensitelon da Ssamagon. Vespere — la kutimaj interbatiĝoj; la fenestroj — disrompitaj; la inoj perfortitaj. Oni preskaŭ ne sukcesis bandaĝi ĉiujn viktimojn.» (« Sovet-Siberio », n-ro 100). Ankaŭ el la gub. Minussinsk la « Laborista Potenco » per sia n-ro 143 simile raportas: « Ĉiufesttage oni povas atenti, ke nia vilaĝo dronas en Ssamagon, eĉ la virinoj kaj knabinoj tre ofte estas plene ebriiĝintaj kaj atakas sin reciproke per tranĉiloj... Eĉ la prezidanto de vilaĝa soveto partoprenis antaŭ ne longe je tia hontiga agado kaj ĵetrompis la fenestrojn de la malriĉulaj domoj... »

Vagisteco.

« Preskaŭ en ĉiu vilaĝo » — oni legas en n-ro 143 de « Sovet-Siberio », gazeto aperanta en Irkutsk — « ariĝas hordoj el vaguloj kaj friponoj, plej ofte estrataj de krimula viraĉo, al kiu ili blinde obeas. Tia bando sin sentas tute sekura, ĝi ne atentas la leĝojn kaj perfortas la tutan regionon. En vilaĝo Michalewo, gub. Irkutsk, bando da dekkvar viroj terurigas la tutan vilaĝon. Ĉi vaguloj faras kion ili deziras, ili eniras la domojn de la malriĉaj vilaĝanoj, forprenas de ili la lastan panpecon, batas inojn kaj infanojn kaj forirас, kaj neniu troviĝas, kiu liveras ilin al la justa juĝo ». Gazeto « La Ruĝa Stelo », en Omsk, raportas: « En la vilaĝo Darjidoff ne pasas tago, dum kiu ne estas vundita iu per tranĉilo aŭ mortigita. La vilaĝanoj kutimas diri: « Se dum festotago neniu estas mortigita, oni malbone sin amuzis ». Sole dum la lastaj monatoj ĉe ni estas registritaj 57 fimortigoj, ne kalkulitaj la interbatiĝoj kaj aliaj vagulfaroj ». Ĉi tiuj nur estas sciigoj, elĉerpitaj hazarde el la menciitaj gazetoj. Tiaj notoj estas troveblaj grandnombre en laŭvolaj provincgazetoj.

Senmoreco.

Unu el la plej abomenindaj kaj senhontaj elmontroj de la malkulturo kaj vagisteco en siberiaj vilaĝoj estas la turmentado de la inoj. Tre ofte tiaj fiagoj estas farataj de organizitaj bandoj, nombrante dek ĝis dudek viroj. La provinca tribunalo en Novonikolajevsk dum la jaro 1925 traktis pli ol 200 tiajn perfortajojn. Sajnas, ke tiaj krudajoj kaj abomenindajoj nune apartenas al la ĉiutaga vivo de siberia vilaĝo, kune kun la Ssamagondrinkado. El vilaĝaj leteroj, aperantaj ĉiutage en la gazetoj, oni povas ekscii teruriĝite la senesperajn kriojn de la loĝantoj, kiuj senhelpe estas elliveritaj al la krimularo. Per kia malaltnivela kaj facilanima pensmaniero estas farataj tiaj krimoj en vilaĝoj, montras jenaj sciigoj: « En Nowotscherobsk estas tute maleble por la inoj, vespere surstratiĝi; ĉi tie formiĝis bando el 17 edziĝitaj viroj, kiuj ĉasas la inojn; forrabas ilin ». (« Sovet-Siberio » n-ro 61). « En la vilaĝo Kusnezowsk vivas iu Eukrejeff. Ĉi tiu viro iam estis ano de la Komunista Partio. Sed pro drinkemo kaj diversaj perfortajoj li estis eksigita. Sed sian vivmoraron li pro tio ne ŝanĝis; li ĉiuvespere estas ebria kaj turmentas sian edzinon tre ege abomeninde. Antaŭ ne longe li ebrie batis la inon tiel longe, ĝis ŝi svenis, poste li trenis la tute nudigitan inon sur la kampon neĝkovritan, denove batis ŝin tie, kaj fine lasis ŝin kuŝi tie senhelpe, sangokovrita, dum la plej ega siberia frosto. Post kelka tempo preterirantaj vilaĝanoj trovis ŝin mortintan ». *(La ruĝa Altai,* n-ro 98).

Superstiĉo.

Per kiaj superstiĉaj rimedoj eĉ la vilaĝestraro kontraŭbatalas la epidemiojn vaste disvastiĝintajn en la siberia sovaĝejo, tion montras jena priskribo de okulatestanto, kiun publikigas la «Ruĝa gazeto», aperanta en Tomsk: « La vilaĝo Akimowka dormas. Odoras kvazaŭ sterko, lakto kaj freŝa fojno. Ĉio estas enripoziĝinta... Ĉirkaŭ noktmezo malproksime laŭtiĝas flustraj viraj voĉoj. Ili devenas de la rivero; mi rapidas tien kaj malantaŭ fojnejo atendas kaŝita. Tre malkutima rigardo prezentiĝas al miaj okuloj: eble dudek ĝis tridek paŝoj malproksime de mi staras eble

tridek knabinoj tute nudaj, antaŭ kunveno de vilaĝanoj kaj maljunulinoj. Apud ili tute videble montriĝas la silueto de plugilo. Kelke da paŝoj apud la kunveno staras la plej aĝa vilaĝano, maljunulo kun longa barbo, parolante per trema voĉo: «Pro dio, knabinoj, mi petas vin, kiu el vi estas atakita de la epidemio, tiu antaŭenpaŝu... ne ruinigu la tutan vilaĝon... pro dio... mi petas vin...» Kelkan tempon ĉiuj silentas. Fine ok knabinoj antaŭpaŝas. «Kiu ankoraŭ.. knabinoj... je nomo de kristo... antaŭenpaŝu... malhonte...» Sed la ceteraj knabinoj ne plu sin movas. Nun la maljunulo alpaŝas la knabinojn kaj vaste etendante la brakojn, krucsignas la «purajn» knabinojn. La ok eksiĝintaj knabinoj memvole sin jungas antaŭ la... plugilo kaj trenas ĝin ĉirkaŭ la tuta vilaĝo. Iliaj nudaj korpoj, prilumigitaj per la lunlumo, fantome brilas en la nokto... «La epidemio estas enterigita...». Tiamaniere oni agas en iaj distriktoj de la gub. Nischni-Nowgorod; en Siberio preskaŭ en ĉiu vilaĝo...»

Raportanto de la «München'a Gazeto», 22. okt. 1926: H. v. H.

Aĉetu SAT-Akciojn!

Kaŭze de nia nova katalogo, ni ricevis multajn demandojn pri la aĉetkondiĉoj de niaj akcioj. Pro tio ni preferas kolektive respondi, por ke ĉiu K-do havu la eblon informi sin.

Celo de la akci-eldono. — Kiel ĉiu kooperativo por povi evolui bezonas monon, tielsame ankaŭ la nia. Kion ni faras per ĉimono? Ni eldonas valorajn librojn en esperanto, kiujn povas legi ĉiu laboristo en la tuta mondo. Multaj manuskriptoj troviĝas en la manoj de la Ekzekutiva Komitato, por ilin eldoni ni bezonas monon. Ju pli da akcioj estas aĉetataj, des pli ni fariĝas aktivaj en nia entrepreno. Ĝis hodiaŭ ni jam eldonis 24 diversajn librojn. K-doj helpu en tiu granda tasko de SAT, por ke ni baldaŭ povu eldoni la 50-an verkon! Se hodiaŭ ĉiu membro aĉetus nur 1/2 akcion, SAT mem povus instali presejon kaj per tio pli profite labori. Cetere, ĉiu povas aĉeti akciojn de SAT *ankaŭ ne esperantistoj.*

Ni eldonis:

1) Serio A (1-3000) je valoro de 1 (unu) dol.
2) Serio B (1-3000) je val. de 1/2 (duona) dol.

Avantaĝoj de akcihavantoj. — Ĉiuj pagantoj ricevas akci-biletojn laŭ valoro de la enpagita sumo, kiu estas repagebla 3 jarojn post la dato de la enpago, registrita en niaj libroj, *plus* **10 %** *de la ĉiujara rento*, kiu ne kontante estas elpagata, sed kreditigata per alskribo al la origina sumo. La 10 % rento valoras nur por tiuj, kiuj konstante estas posedantoj de la akci-biletoj dum tri jaroj. La akcioj de SAT havas konstantan valoron kaj ne estas tuŝataj per inflacio.

Niaj K-doj eĉ povas uzi la akciojn, kiel pagilojn en interrilato kun la Administracio por pagi membrokotizojn, abonojn, mendojn ktp.; per tio la membroj kaj abonantoj havas gravajn faciligojn. Ili povas kvazaŭ asekuri sin kontraŭ okaza nepagkapablo en malfavoraj cirkonstancoj. Jam multaj K-doj spertis la bonon de tiu akci-aranĝo.

Adm.

TAJLORISMO

Jam aperis en Sennaciulo *kelkaj artikoloj pri maŝinismo, aliaj pri fordismo aŭ tajlorismo; ĉar ĉi lasta temo estas ja tre grava por la laboristaro, eble estos interese prezenti la demandon al la atento de lernema SAT-anaro.*

— Kio estas tajlorismo?

Malfacile oni povas elekti inter la multaj difinoj, donitaj de kompetentuloj. Laŭ Tajlor mem, la fundamentaj principoj estas jenaj:

1. Ĉiu devas havi precizan priskribon de la laboro farota.
2. Ĉiu devas esti metata en plej bonajn kondiĉojn por fari sian taskon.
3. Ĉiu devas ricevi altan salajron, kiam la tasko estas bone farita.
4. Ĉiu devas scii, ke, se li malsukcesos, li estos maldungata.

El la diroj de liaj disĉiploj oni povas aldoni kelkajn pliprecizigojn.

a) Antaŭ ol entrepreni laboron, oni devas studi ĝin detale, kaj determini la metodon por ricevi la plej bone faritan laboron en la plej malgranda tempo.

b) Bazi sin sur mezuro de la tempo necesa por ĉiu movo, forlasi empirismon.

c) Kiel eble plej unuecigi la modelojn. Tio signifas, plej eble malgrandigi la nombron de diversmodelaj aparatoj destinitaj por la sama celo kaj uzado.

La ĉi supraj principoj klarigas bone la tajloran sistemon.

Pri la 4a punkto citita de Tajlor ni devas diri ke liaj disĉiploj kaj ĉiuj propagandistoj de la sistemo deklaras ĝin neaplikebla. En libro speciale verkita por propagandi tajlorismon en Francio ni legas:

«La ĝenerala aplikado de la nova metodo ebligos trovi por iu ajn laboristo iun laboron de li farebla, iun taskon por kiu li havos specialan emon kaj kapablon.»

La argumentoj de niaj mastroj.

La ofte publikigitaj artikoloj en la teknikaj revuoj montras la duoblan celon de la verkistoj (ĝenerale progresemaj inĝenieroj): 1. Konvinki la industriestrojn, ke la aplikado de tajlorismo pligrandigos ilian profiton — 2. Pruvi al la laboristoj, ke la nova sistemo malpliigos la vivkoston kaj pliigos ilian salajron.

Du anglaj inĝenieroj, post pristuda vojaĝo al Usono, raportis tute favore por la tajlorismo. Ili konstatis, ke en tiu «feliĉa» lando, la salajroj estas pli altaj, la vendprezoj pli malaltaj kaj ke la komercaj kaj industriaj profitoj estas pli grandaj ol ie ajn. Laŭ iliaj konkludoj, tiu paradoksa situacio estas konsekvenco de la labor- kaj organiz-metodoj. La raportantoj klarigas, ke: 1. La laboristoj gajnas pli, pro pli granda produktado kaŭzata de malpliiĝo de tempomalbonuzado kaj pli bona aranĝo de laborkondiĉoj (ilaro, maŝinoj, lumigado, varmado de laborejoj dum vintro ktp.). — 2. La vendprezoj estas malpli altaj ĉar la profito po peco estas malpli granda. — 3. Malgraŭ tiu malpliiĝo de popeca profito, la ĝenerala profito plialtiĝas pro la pli granda kvanto vendata. Ĉar ankaŭ per sama kapitalo en iu difinita entrepreno oni povas, helpe de la novaj metodoj, produkti multe pli.

La du anglaj inĝenieroj asertas ankaŭ, ke en ĉiu okazo, la salajroj estas proporciaj je la produktado, sen limigo maksimuma; ke la mastroj estas ĉiam tre zorgemaj pri la vivkondiĉoj de salajruloj eĉ rilate ilian loĝejon kaj nutradon; same ankaŭ rilate la lokon mem de la laboro.

Alia karakterizo de usona industria mastrumado estas, laŭ la raportantoj, la ĉiam granda atento de la gvidantoj pri la proponoj de laboristoj por plibonigo de la produktado, ĉu per nova aranĝo, ĉu per utilaj modifoj de iu maŝino aŭ ilo. Kiel ekzemplo oni citas la jenan fakton: Ĉe «Baltimore and Ohio Railroad Company» dum la jaro 1923-a, 5272 proponoj estis farataj de laboruloj kaj 3.800 akceptataj.

Eĉ multaj firmoj pagas al la laboristo ian sumon laŭ la valoro de la perfektigo inventata de li. En la verko jam citata (kiel la usonanoj ŝparas manlaboron) ni legas pri laboristo, kiu enkasigis 60 dolarojn kiel rekompencon por ideo kiu ŝparigis al la firmo 760 pojare (ankaŭ tie la kromprofitoj intervenas!)

Inter krampoj, ni notu, ke tiu interveno de laboristoj en la plibonigo de produktrimedoj ne estas funde tajlora, sed la usonanoj nur ĝeneraligis ĝin.

Tiel niaj mastroj prezentas la tajloran sistemon kiel intiman kunlaboradon de mastroj kaj dungitoj por unu nura celo: produktadi. Pri tio ni legas en la revuo «La Uzino»: «la fincelo de ĉiuj en ia industrio, dungantoj kaj dungitoj, estas krei riĉajojn.... Ni deziras, ke ĉiuj penadu por konduki nian landon laŭ la vojo de maksimuma efiko de laboro kaj konforto. El tio rezultos solvo de ekonomiaj problemoj kaj ankaŭ de sociaj problemoj!»

Jen do kia estas la penso de niaj mastroj. Laŭ iliaj oftaj diroj, la enkonduko de tajlorismo ebligos plialtigon de la salajroj, forigos la laboristan mizeron kaj tiel mortos la emo al socialismo.

Ili konsideras, kiel ĉefan socialistigilon, la mizeron! Kaj ili bazas tiun konkludon sur la usona ekzemplo. Ne ripetante la ciferojn ofte cititajn en ĉiuj jurnaloj en la mondo, ni povas tamen konstati, ke en Usono malviglas la socialismo kaj ankaŭ pli malgranda ol ie ajn estas la laborista mizero. Niaj industriestroj ŝajnas diri: «kial revolucii, kial oferi tiom da viktimoj, kial detrui por krei poste? Sufiĉos senpere kreadi, helpe de scienca organizado de la laboro, helpe de disvolviĝo de maŝinaro, por atingi la saman celon».

Ankaŭ alia argumento de niaj mastroj estas la sintenado de la usonaj sindikatoj, rilate al tajlorismo. Kun multaj detaloj, ili klarigas, ke nun, la usona sindikataro, plene konsentas kunlabori kun la mastroj, por kiel eble plej bona aplikado de tajlora sistemo.

Ni do vidas la progresemajn mastrojn, kiuj provas konvinki siajn kolegojn kaj la laboristaron pri utileco kaj dezirindeco de tuja aplikado de la usona sistemo. Al la unuaj ili promesas pli grandajn profitojn; al la duaj, pli altajn salajrojn! Al ĉiuj, la socian pacon!

Tiu belega priskribo de la estonta socio,

tamen ne logas la laboristaron, almenaŭ grandan parton de la organizita laborista klaso. Kial? Ĉu prave aŭ malprave? Tion ni priparolos en sekvonta artikolo.

KAMĄ RU (*835*).

Memorinda dato

La 7-an de novembro (25-an de oktobro laŭ la rusa tempokalkulsistemo) estas grandega historia dato. En Petrograd (Leningrad) la sovetoj el laboristoj, soldatoj kaj kamparanoj finkaptis la regpotencon.

Pasis naŭ jaroj. Kaj hodiaŭ la soveta sistemo daŭras ekzisti sur unu sesono de l' mondo.

Ĉu pro tio la socialismo estas tie starigata? Estas demando pri kiu oni akre disputas eĉ en komunistaj rondoj. Kaj ne estas nia celo enmiksiĝi en tiaj disputoj. Sed ĉiuj sennaciuloj certe konsentas, ke okaze de tiu datreveno decas saluti al la heroaj batalantoj laboristaj, kiuj provis liberigi sin kaj la tutmondan laboristaron.

Decas honori al la memoro de la animanto de tiu grandega liberiga movado: *Lenin*. Decas honori lian grandaniman, noblan eraron, kiu konsistis en la kredo, ke la laboristaro el ĉiuj landoj imitos la ekzemplon de la rusa sovetanaro.

Estas ja eraroj pri kiuj povas fieri la erarintoj. Sed la eraro estas nur tempa, provizora. La sovetia ekzemplo pli malpli frue estos imitata: Liberiĝos la proletaro sur la tuta tero...

SENNACIULO.

KIU KULPAS?

La Amsterdama jurnalo « Het nieuve van de dag » (Novajoj de la tago) enhavis sekvantan artikolon:

« Hieraŭ vespere okazis en la fabriko « Terre Rouge » (Ruĝa Tero) en Esch (Luksemburgo) terura dramo. La elektristo Klaŭs estis maldungata ĉar li minacis kaj atakis la submastron. Kolerege li rapidis internen en la fabrikon, atakis la submastron kaj mortigis lin per tranĉilpikoj. La ĉefinĝenieron, kiu volis malhelpi lin, li mortpafis per revolvero. Aliajn laboristojn li minacis same, kiam ili volis lin ataki. Kiam la direktoro de la fabriko alvenis, ekkriis Klaŭs: « Ankoraŭ unu laboristekspluatanto » kaj pafis trifoje kaj trafis la direktoron en la ventron, bruston kaj kruron. La viktimo devis esti transportata en malsanulejon kaj tuj operaciata.

La mortiginto fine forkuris. Policistoj trovis lin iom pli poste sur fabrika kampo, ankaŭ ili estis akceptataj per pafoj kaj unu policisto estis vundata; Klaŭs mem ricevis kuglon en la kruron. Je la momento kiam oni lin kaptis, li tratranĉis al si la kolon kaj mortis hodiaŭ matene. La dramo kaŭzis eksciton en la ĉirkaŭajo. »

Tiel raportas la burĝa gazeto. Sed mi demandas min: Kiom da daŭraj ĉikanoj kaj turmentoj, kiom da mizero kredeble estis necesaj, por igi laboriston tiele agi? Ĉu tia ekzemplo ne klare montras la teruran vizaĝaĉon de la kapitalista sistemo, de sistemo, kiu povas kaŭzi tiajn eksplodojn de malesperego ĉe laboristoj.

(1305).

Ni aliĝu al la Viena Internacio!

Dum la VI-a SAT-kongreso la ateistaj SAT-anoj kaj ILL-anoj kunvenis al komuna fakkunsido, kie ili decidis, ke la esperantista liberpensularo aliĝu al la « Internacio de Proletaj Liberpensuloj » en Vieno. Ni profitas ĉi bonan okazon por konatigi per kelkaj linioj al nia K-daro tiun organizajon kun ĝiaj fundamentaj principoj.

Jam dum la

Viena Kongreso

de l' proletaj liberpensuloj (okt. 1924) estis antaŭskizita la skemo de l' fondata organizajo. Sed nur ĉe la **Kongreso de proletliberpensuloj en Teplitz** (Ĉeko-Slovakio, 1925) la Internacio estis fondata. « Per tio mem kontraŭ la mond-reakcio en la spirita regiono estis kontraŭstarigita la mondfronto de l' Libera penso, per tio la proletaro prenis en siajn manojn la batalon kontraŭ la formortintaj ideologioj... », diras la deklaracio de l' Internacio. Tie estis elektita sepmembra prezidantaro kun prof. Hartwig (Brno) kiel prezidanto, kaj Frantzl (Vien) kiel ĝenerala sekretario.

Ĉe kunsido en Leipzig (dec. 1925) la prezidantaro diskutis pri la statuto de IFL kaj cet. demandoj. Ankaŭ kunvenis la prezidantaro en Moskvo sept. 1926. La sekvanta kongreso devas okazi en 1927 en Praha aŭ Moskvo.

La Internacio eldonas sian inform-organon en franca, germana, ĉeka lingvoj. En Moskvo la prezidantaro devis debati la demandon pri sama eldonajo en jida lingvo. La aktivuloj el ILL planas proponi al IPL transformi la gazeton « Liberpensulo » je la esperanta informilo de IPL.

I. P. L. kreskas plu kaj plu.

En Teplitz estis reprezentataj nur kelkaj liberpensaj organizajoj. Nun IPL nombras jam pli ol 600,000 organizintajn liberpensulojn. Al IPL aniĝis la proleto-liberpensuloj de Germanio (143.000), Aŭstrio (104.600), Sovetio (300.000), Ĉeko-Slovakio, Francio, Svisio, Polio, Belgio, Danio, Britio, Portugalio, Usono, Jugo-Slavio, ktp. Estis rifuzataj la aliĝoj de kelkaj organizajoj pro ilia nesufiĉe klare montrata klasbatalema fizionomio.

La forto de IPL kuŝas en tio, ke el sekto ĝi transformas la liberpensismon al larĝa laborista movado. Ĝiaj principoj, celoj kaj taskoj estas tre klaraj. Tre interesa dokumento estas la t. n. « Vienaj gvidlinioj », la deklaracia principaro de IPL.:

« La premiso por la plena spirita emancipo de l' laborista klaso estas ĝia ekonomia emancipo. Tamen en la batalo por ĉi-ekonomia liberigo la plej esenca armilo estas la batalo kontraŭ la spirite malalta nivelo de l' laboristoj » La klasa superado de l' kapitalismo plej grandparte sin bazas sur la spirita malalteco de l' amasoj. La reganta kapitalista klaso konscie subtenas kaj kulturas tian spiritan malaltecon... La plej efikaj fortoj de l' reakcio estas la religio kaj naciismo... **Religio** havas kiel taskon foratentigi la proletaron de ĝiaj vivinteresoj. **Naciismo** havas kiel taskon fremdigi al la proletaro ĝiajn internaciajn klasinteresojn...

Klerikalaj kaj naciistaj organizajoj, kiuj sin apogas sur la religiaj kaj naciecaj superstiĉoj de l' amasoj, servas por la regantaj klasoj, ili servas tiamaniere por la reakcio... La ekspluatado estas internacia. Ĝi uzas ankaŭ la religion kiel ilon por siaj celoj. *Por si mem ekspluatanto bezonas nenian religion.* Male, la ekspluatato devas esti religiema kaj patriota t. e. havi idealojn, por kiuj li estu preta malsati kaj se necesus, eĉ morti...

La proletara movado liberpensa estas branĉo de l' komuna granda socialista movado. Ĝia speciala tasko kuŝas en tio, ke... ĝi helpu al *kreo de senklasa socieca kulturo, ampleksanta ĉiujn naciojn kaj rasojn* (1). Plue la gvidlinioj postulas ke « por la ŝtato, religio estu privata afero », sed neniel ĝi estu « privata afero » por la proleto. Marksismo, scienca socialismo, estas neniel kunigebla kun religia ideologio.

« Ke tiu nova internacio influu al tio, ke la mondproletaro faru unikan fronton ankaŭ sur la politika kampo » — finiĝas la deklaraciaj gvidlinioj.

La parenceco de l' I.P.L.-idearo kun tiu de SAT delonge elvokis la atenton de kelkaj K-doj. Nun ili penas por tio, ke I.P.L. fariĝu nova fortfonto por SAT. Estas nun farataj multaj klopodoj por organizi esperanto-sekcion interne de I.P.L.

Niaj SAT-anaj taskoj

estas gravaj: ĉiuj liberpensemaj SAT-anoj devas sciigi pri aliĝo al la Esp. Sekcio de tiu Internacio (Organiza Sekretariejo ĉe K-do K. Hubricht, Mariannenstr. 22, Leipzig-Neustadt, Germanio);

Devas sin deklari al la sekretariejo ĉiuj K-doj, kiuj partoprenos la peresperantan informservon por I.P.L. kaj la naciaj sekcioj de I.P.L.;

Ankoraŭ oni bezonas ricevi la nomojn kaj adresojn de tiuj K-doj, kiu deziras aboni esperantlingvan informilon de l' Internacio de Prolet. Liberp.

Ni ĉiuj eklaboru solidarece!

La Esp.-sekcio de I.P.L. laboru kontakte kun SAT!

Al laboro! V. ELSUDO.

Foresti devas en socialisma socio la salajra sistemo

La sindikatoj ĝenerale limas sian agadon per malgranda lukto kontraŭ la efikoj de la ekzistanta sistemo, anstataŭ samtempe peni ĝin ŝanĝi kaj uzi la organizitan forton kiel levilon por la fina emancipo de l' laborista klaso, t. e. la forigo de l' salajra sistemo.

Ili devas kompreni, ke krom la mizero, kiun ĝi metas sur ilin, la nuna sistemo samtempe kreas la materialajn kondiĉojn kaj la sociajn formojn necesajn por la ekonomia novkonstruo de l' socio. Anstataŭ la konservativa moto: *sama salajro por sama laboro*, ili devas desegni sur siajn standardojn la revolucian agitvorton: *Forigo de l' salajra sistemo.*

KARL MARKS.

(Salajro, prezo kaj profito.)

Tradukinte artikolon, oni ne forgesu aldoni la titolon de la libro aŭ gazeto el kiu oni tradukis. Ekzemple: ĉe la artikolo « Sekreto de Sibiria tajga » mankas la fonto. Pro tio ĝi havas malpli da valoro.

670.

(1) Celo tute analogia al tiu de SAT. — V. E.

Noto de la *Red.* — Ni ne konsentas kun tia aserto. La celo de IPL estas simple *internacia*, dum tiu de SAT estas *sennacia*. IPL volas ampleksi « ĉiujn naciojn »; SAT volas forigi *ĉian* naciecon. Sed estas evidente, ke asocio el *ne*samlingvanoj ne povas havi tiom larĝan kaj malproksiman celon kiel asocio el samlingvanoj.

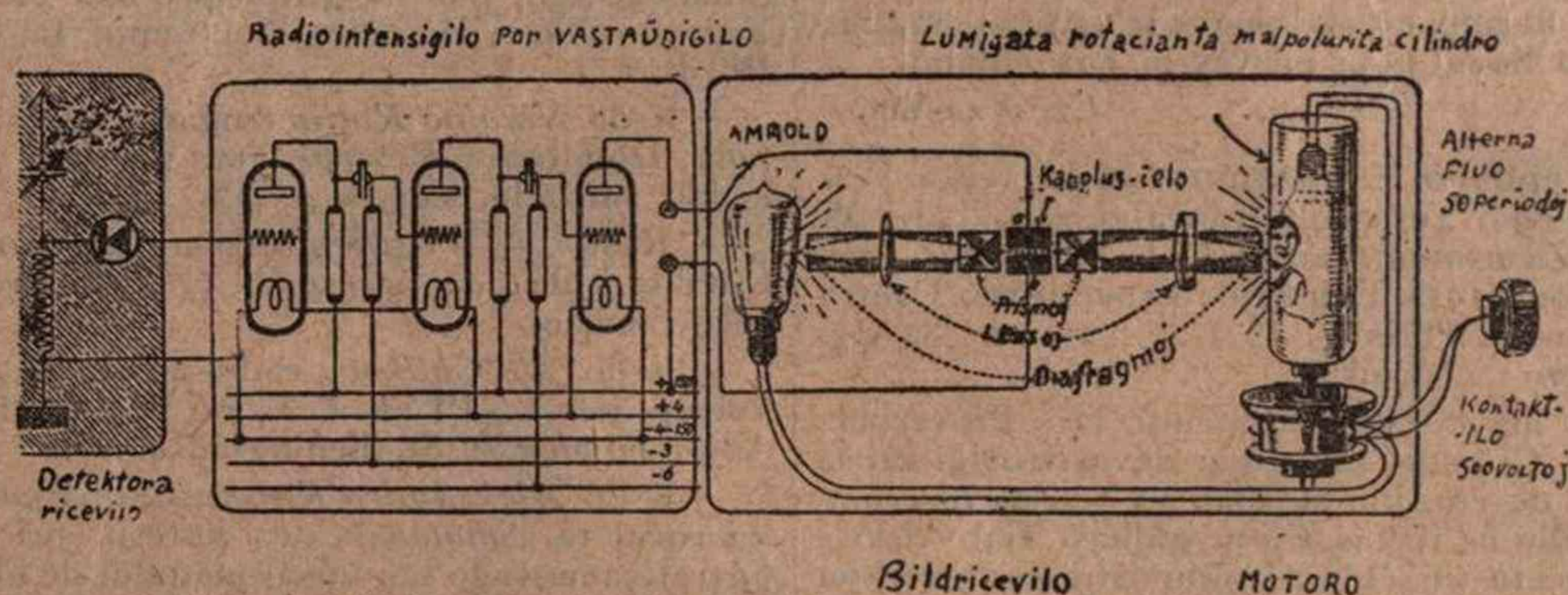
Sennaciula Radio-Paĝo

LA RADIO-KINO

En la lasta tempo, teoriaj kaj praktikaj brilaj esploroj en Eŭropo kaj Ameriko solvis la problemon pri televideblo kaj bildtelegrafio. Ligite kun tio, ankaŭ fariĝis aktuala la problemo pri radiokino kiel kompletigo por disaŭdigoj. La moderna fiziko instruas, ke ĉiun okazajon, ĉu eksterdoman ĉu teatran, oni povas transigi radioonde. Nia okulo povas posekunde akcepti ne pli ol 10 bildimpresojn, se temas pri preciza diferencigo de l'okazado, se la sekvo de bildoj estas pli rapida ili malklariĝas (samkiel ĉe rapide rotacianta rado malaperas la radradioj). La suba limo, por havi impreson de natura okazado, sed ne senmovan fotajon estas 3 bildoj po sek. La televido pro tio diferenciĝas de la bildtelegrafio je la rapideco de la bildtransigo. Se oni telegrafas bildojn transspaco podaŭro malpli ol 1/3 sek. oni parolas pri televido se pli — pri bildtelegrafio. Tiom pri la kvanta flanko. Ĉe la kvalita flanko nin interesas la problemo pri *similklareco* de transigita bildo responde al ĝia originalo. Teknike oni dividas la originalan bildsurfacon je multege da surfaceroj, el kiuj ĉiu izole estas transigata al la ricevilo laŭ ĝusta *heleco* kaj *sekvo*. Konsiderante la suban limon de similklareco, por transigi kvadratan 10 cm. bildon necesas dissolvo je 10.000 surfaceroj, sed jam ekzistas metodoj per kiuj oni kapablas dissolvigi la surfacojn je 1 miliono da surfaceroj, tiel ke homa okulo tute plu ne povas diferencigi la ricevitajon de la originalo. Solvitaj ankaŭ jam estas la reguligo de la bildsekva rapideco. Koncerne la efikamplekson oni per *mallongaj ondoj* povas trai la plej ajn terajn distancojn, despli ĉar la *atmosferaj influoj finiĝas* ĉe ondoj sub 50 metroj. Do de ĉi-flanko la embarasoj al radio-*disvidigo* estas pli malgrandaj ol al la radio-*disaŭdigo* (sonoj, muziko). Projekte la radiokino laboros per 30 metra ondlongo, kiu laŭ esploroj plej harmonios al la ordinara brodkastado.

La malhelpoj al la tuja enkonduko de parolanta radio-filmo, de regula bildtelegrafio do tute *ne* estas *fizike-teknikaj*, ĉar jam *ekzistas* kelkaj funkciantaj aparatoj por bildotransigo, sed pure ekonomiaj. Nome por havi egan sukceson en vasta publiko, la prezoj por la ricevaparatoj devas ne superi tiujn por moderna ordinara bonkvalita radioricevilo. Nun la teknikaj preparaj laboroj jam ege progresis kaj oni opinias ebla estonte liveri bildricevilojn por ne pli 100 markoj germ.

Kiel aspektas ĝenerala skemo de hejma radiokino? Por ricevado de elektrobildoj oni krom ordinara *detektora aparato* bezonas ian intersigilon simile al uzata por la *vastaŭdigilo*. Nur la kaptotelefonon anstataŭas la bildricevilo, dum ĉe la sonbild-filmo oni alkuplas ankaŭ vastaŭdigilon. De ĉiuj sendstacioj kiuj disaŭdigas en la normala intenseco ni ankaŭ povos ricevi bildojn kaj kiu jam posenas bonan radioricevilon nur bezonos almunti bildricevilon. La elektraj tensisvingoj venas el la intensigilo en la *Karolus-ĉelo*. Ĉi-aparato estas ne pligranda ol detektoro kaj ludas la saman rolon por la lumo, kiel la unua por la sono. Oni pro tio

Aranĝo de hejma radio-kino.

De la detektora ricevilo kaj de la tubintensigilo la fluo alvenas la bildricevilon. La karolus-ĉelo transformas ĝin al lumsvingoj. La « lumkrajono » desegnas la radiobildon sur la malpoluritan cilindran surfacon.

ĝin ankaŭ nomas *lumdetektoro*. Ĝia funkciado bazas sur la t. n. « Kerr-efekto ». En ujeto tubsimila plenigita per nitrobenzolo troviĝas du kontraŭlokitaj kondensilaj platoj. Krom tio al la ĉelo apartenas du krucigitaj *nikoloj* (specialaj vitraj prismoj muntitaj sur komuna akso, ofte uzataj ĉe diversaj optikaj aparatoj). Kiam oni transsendas lumradion el la « artifika » lumfonto (ampolo, inkandeska lampo) tra la konverĝa lenso kaj la lumdetektoro, la nikoloj ĝin « polarizas »; laŭefike la nikoloj sub influo de elektrostata kampo estigita de la kondensilo, ricevas econ tralasi la lumon de diversa helgrado de plenblanko ĝis plennigro *responde* al la forto de alvenantaj elektraj puŝoj. Kaj la lasta konstante varias sub influo de sendataj kaj ricevataj elektraj impulsoj. La specialistoj diras ke la elektra tensio de kondensilpladoj efikigas *turnojn de la polariza ebeno*. Do praktike la lumdetektoro transformas elektrajn tensiojn je lumsvingoj. Unu puŝo estigas faskon de lumradioj kaj ni sur la *nepolurita* cilindra surfaco de de la bildricevilo ekvidas punkton de responda heleco, sed la bildosendejo elsendas samtempe 100.000 lumpunktojn de la objekto perelektre, kiuj liveras sur la ricevila cilindro resp. ekrano vivan bildon. La lumdetektoro do estas nenio alia ol rapidega « lumkrajono » kies desegnadon reguligas la elektrotensioj plus la nikoloj. Por ke la dislokiĝado de punktoj de definita heleco okazu laŭ ĝusta ordo de okazado oni devas rotacigi kun *responda* rapideco aŭ la optikilaron aŭ la cilindron. Pro tio al la ricevaparato apartenas malgranda elektromotoro kiu samrapide rotacias kiel la motoro de sendstacio. Ĉi-sinkroneco antaŭe estis malfacile atingebla, nune la plej simpla kaj malkara solvo estas la eluzado de internacia cirkvita kvindekperioda alterna fluo per malgranda motoro de etdaŭra fermo. La bildricevo sur malpoluritan surfacon respondas al la sonricevo per kapaŭdiloj ĉe pli grandaj aparatoj oni responde al vastaŭdigilo projekcios sur ekranon.

La telekino jam en ne tro malproksima tempo atingos netakseblan valoron ankaŭ por administra, poŝta, meteorologia kaj aliaj servoj.

H. Muravkin.

★

INTERNACIA RADIO-AMATORA EKSPOZICIO en Basel (Svisio)

De la 27-a nov. — 5-a decembro okazos en la halo I de la specimen-foirejo Basel internacia radioekspozicio kun konkuro por amatoroj. La ekspozicio estas aranĝata de la laborista radioklubo Basel. Serio da en-kaj eksterlandaj radiofirmaoj jam anoncis sin. Dum la tuta dektaga ekspozicio la sendado de la Basel-a sendstacio okazos de la ekspozejo. Ĉiuj lokaj laboristaj kant-kaj muzikorganizoj jam estas invititaj kunhelpi je bela sendprogramo plenumota preskaŭ nur de labor. organizoj. La amatorekspozicio devas montri kion kapablas krei la amatoroj kaj la lab. radioklubo precipe plej kore invitas ĉiulandajn lab. amatorojn partopreni tiun konkuron laŭ la ĉi-subaj kondiĉoj. Korespondajojn en Esperanto oni sendu al K-do Deutschle K., im Heimatland 21, Basel, kiu estas komisiita, aranĝi esperanto-radio-ekspozicion. Tiucele, li petegas ĉiujn laŭpove kunhelpi. Repagon de poŝtelspezoj kaj retrosendon de ĉiu materialo estas garantiata.

1) La anonco devas alveni ĝis 1-a nov. 1926. (Ĉar ĉi-tiu alvoko estas iom malfrua, ni faros ĉian eblon por akcepti anoncon pere de Esperanto ĝis la 15-a nov.).

2) La ekspozotaj aparatoj kaj akcesorajoj devas plej malfrue je la 15-a nov. esti en posedo de la teknika komisiono, sed ne pli frue ol la 31-an oktobron.

3) Enlandaj amatoroj pagas samtempe kun la anonco takson da 5 fr., eksterlandaj amatoroj povas partopreni *senpage*.

4) La transporto de la aparatoj al ekspozicio estas je la ŝarĝo de l'amatoro, la retrotransporto je la ŝarĝo de l'ekspozicio. La aparatoj devas esti plej zorgeme pakataj kaj alsendataj *sen* valvoj. Adreso por la alsendo de la aparatoj : Internationale radio et Amateur-Ausstellung, *Basel 5*. Oni menciu en la doganformularo : « Ausstellungsgut » (ekspoziciajo).

Tamen oni indiku la specon de la uzataj lampoj. Al ĉiu aparato aŭ akcesorajo oni nepre aldonu priskribon de funkciado, epokon de l'konstruado, pri la speco de la diversaj partoj, nomaron de la plej malproksimaj atingitaj stacioj, kaj ŝaltskemon.

5) Dum la tuta daŭro de l'ekspozicio ĉi-lasta garantias zorgeman kaj fakan agmanieron kaj la asekuron de l'aparatoj kontraŭ incendo kaj ŝtelo.

6) Por la kontrolo de la aparatoj kaj por la premiigo la IRE disponas pri kontrolkomisiono konsistanta el radiokompetentuloj.

7) La premiigo okazos laŭ la jenaj punktoj: la aparatoj dividiĝas en 6 klasoj : a) detektoroj, b) 1-4 lampriceviloj, c) riceviloj kun pli ol 4 lampoj, ĉ) mallongondaj riceviloj, d) superheterodinoj, e) akcesorajoj.

8) Decide por la premiigo estas la jenaj punktoj : a) la aparatoj devas plej eble esti memkonstruitaj, b) celkonforma konstruo kaj

RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Palaco de danĝero. Verkita de Mabel Wagnalls, tradukita de Edward S. Payson. Eldonejo : Ferdinand Hirt & Sohn. Leipzig. 1926. Formato : 13 × 19 cm. 206 pĝ. Prezo : bindite 6 markoj.

En « palacon de danĝero », kiel la aŭtorino nomas la kasteleton Bellevue, apartenintan al la fama favoratino de Ludoviko la XV-a, Madame Pompadour, en tiun centron de intrigoj trafas junulino naiva kaj ĉarma. Ŝi amas grafon, la grafo amas ŝin kaj fine malgraŭ ĉiuj malhelpajoj ili geedziĝas. Tia estas la simpla, preskaŭ tro banala temo, kiu permesas al la aŭtorino majstre pentri la kortegan vivon de la mezo de XVIII-a j. c.

La traduko estas *preskaŭ* senriproĉa, tamen kelkaj neologismoj malagrable impresas la okulon. La stilo estas vigla kaj multkolora, la lingvo — riĉa kaj ialoke eĉ eleganta ; la aspekto de la libro estas bela, eĉ luksa.

E. Reto.

(Daŭrigo de « Radio-Paĝo »)

arangĝo de l' konektoj, c) selektiveco kaj pureco de la ricevo, c) ŝparo de l'elektrafluo.

9) De ĉiu klaso limigita nombro de la plej bonaj aparatoj estos premiataj per plaketo, plua nombro per diplomo.

Amatoroj-esperantistoj ! Montru ke per Esp. ni sukcesos aranĝi belan, vere internacian amatorekspozicion. Anoncu vin senprokraste !

(3477.)

INFORMOJ

Esperanto-kurson elsendos la Radiostacio de Falun, Svedujo, ondlonge 370 mtr. potenco 2 1/2 kv. komencante la 22/10 je la 7,30 ptm. M. E. tempo, kaj la duan fojon la 26/10 je la 7,15 ptm. La kurso, duonhora, ĉiusemajna, daŭros la tutan sezonon. Ĝi estas aranĝita de la Esperanta Distrikto de Dalekarlio. Gvidanto estas Sro. Fr. Skog. Speciale aranĝita, presita kurso kun ŝlosilo estas ricevebla kontraŭ unu internacia respondkupono de Box 236, Falun, Svedujo. Ĉiuj aŭskultantoj esttas petataj sendi detalan raporton pri la ricevado al ĉisupra adreso.

Per la ondo 1450 metroj Moskva radio-stacio R A 1, je la nomo de Komintern, ĉiudimanĉe brodkastas lekciojn de Esperanto kaj internacian informadon en Esperanto. Aŭskultu ĉiudimanĉe de 9.30 ĝis 11 matene laŭ MET (Mez-Eŭropa tempo). *(5459).*

Kieva (USSR) radio-telefona stacio R A 5 ĉiutage je la komenco de ĝia brodkastado (17.30 hor.) parolas Esperante. « Proletarioj de ĉiuj landoj unuiĝu ! ». Ondlongeco 775 m. *(5459).*

17-X-1926 (15⁰⁰ MET) komencis radio esperant-kurso ; disaŭdigita per 10 kv. sendilo el Munheno-Nuvenbergo (Germanio) ondlongeco 485-340. Kursdaŭro 3 monatoj.

SAT 1804.

NIA POŜTO

5459. — Viaj artikoloj estas presotaj en venonta numero.
Gudkov. — Gazeto ricevita. Dankon.
King. — Mi respondos letere. Revuo ricevita.

H. N.

La Alta Kanto de la Amo laŭ malnova legendo rakontita originale en Esperanto de Teo Jung. 1926. Eldonejo : Heroldo de Esperanto, Horrem b/Köln (Germ.) 15 1/2 × 22 cm. 40 pĝ. Prezo : 0,75 mk. g.

Jen kuŝas sur mia skribotablo la verko premiita per la Natura Floro ĉe la 12-aj Internaciaj Floraj Ludoj en tre bela vesto. Libro, kies enhavo ne bezonas recenzon. La aŭtoro per ĝiaj paĝoj eniras tuj la Parnason kaj ekokupas tie unu el la plej unuaj lokoj. La verso kaj la lingvo estas tiom eleganta, kaj vortoriĉa, tiom klara kaj pura, ke ni *devegas* rekomendi la verkon. Ĝi estas la plej bona pruvo, ke esperanta poezio estas ebla, kaj ke la lingvo vivas.

S. K. Grenkamp.

La Reĝo de la Ora Rivero aŭ La Nigraj Fratoj de John Ruskin, trad. Ivy Kellerman, Esperanta Biblioteko Internacia n-ro 18, dua eldono 1926. Eldonejo : Esperanto-Verlag Ellersiek-Borel Gm. b. H. Berlin-Dresden, 9 1/2 × 14 1/2 cm. 40 pĝ. Prezo : 0,40 mk. g.

La libreto estas bone prezentita, traduko ankaŭ bona, kion pruvas la dua eldono.

Czu-Vaj-Vin.

Proverbaro Esperanta laŭ la verko Frazeologio rusa-pola-franca-germana de M. T. Zamenhof aranĝis L. L. Zamenhof, dua eldono 1925. Eldonejo : Esperantista Centra Librejo, Paris 9e. 15 1/2 × 21 cm. 82 pĝ. Prezo : 1,50 mk. g.

Ĉu mi devas rekomendi la « Proverbaron » ? Ĝi estas libro, kiu devus troviĝi sur la tablo de ĉiu, kiu skribas aŭ pensas *internacie*. Kiu ne riskas, tiu ne gajnas. Tial « risku » kaj aĉetu tuj ĉe nia Administracio la verkon kaj mi povas certigi vin, ke vi pli ĝajnos ol vi — riskis...

Czu-Vaj-Vin.

KORESPONDADO

TARIFO

Unu enpreso : Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.

MALLONGIGOJ : L — letero, PK — poŝtkarto. Pl — poŝtkartoj ilustritaj. PM — poŝtmarkoj. bfl. — poŝtmarko sur bildflanko. k. ĉ. l. — kun ĉiuj landoj. esp-ajo — esperantajo.

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Ĉekoslovakio.

K-do *K. Vaňous,* (fakinstruisto) *Luzë*, dez. interŝ. Pl, PM, k. ĉ. l. Certe resp.

Francio.

Juna esp-isto dez. interŝ. L.-PK.-PM. kun geesp-toj div. landaj. *A. Bestron*, 33, Bould. Maréchal-Joffre, *Bourges*. Certe resp.

— K-do *Bartelmy Ernest*, rue de Choisy, Mutualité, *Saint Denis* (Seine), kun forte-piano-laboristoj k. lakistoj. Aliaj sin detenu.

Germanio.

K-do *Fritz Kunze*, Rosenstr. 13, *Einsiedel* bei *Chtz.* i. S., dez. koresp. k.ĉ.l., L, Pl.bfl. gazetoj. Resp. garantiata.

— K-do *Rudolf Dost*, Nr. 24, B. *Kemtaŭ i. Erzgeb.*, dez. koresp. vigle L, PK, Pl. Ĉiam rapide resp.

— K-do *Gerhard Schüppel*, Untere Hauptstr. 24, *Burkhardtsdorf i. Erzgeb.*, dez. vigle koresp. L, PK, Pl. Ĉiam rapide resp.

— Kelkaj gek-doj dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Adr. : K-do *Wilhelm Schmidt*, Freiligrath-str. 1, *Mörfelden i. H.*

— K-do *Rudolf Hofmann*, Delitzscher Str. 128, II. l., *Leipzig, N. 21*, pri ĉ. temoj, precipe pri junular-movado. Resp. garantiata.

Jugoslavio.

K-do *Franjo Milos* ĉe M. Rosenberger, *Koprivnica*, dez. koresp. kun gek-doj ĉiul. L, Pl.

— K-do *Franjo Ŝifkorn*, ul. Leniŝĉe, *Koprivnica*, dez. koresp. pri radio. Interŝ. radiolibrojn.

Litovio.

K-do *E. Sakaschansky*, Litauische Kommerzbank, *Siauliai*, dez. koresp. k. ĉ. l. L, Pl, PM. Resp. garantiata.

Sovet-Unio.

K-do *Viktorov-Ĉeĥoviĉ*, Klovski spusk, 2, *Kiev*, kaj liaj 50 gelernantoj dez. koresp. L, PK, Pl, gaz., jurn. fotoj, plakatoj, materialoj por gaz.

— K-do *Ilja Strugacki*, (jurnalisto) Gostinnaja, 22, *Ĥarkov*, pri lab. movado, jurnalaro k. ĉ. l.

— K-do *N. Repjevski*, gvidanto de Lab. Esp. rondeto, zavod « Krasnij Oktjabr » *Stalingrad*, serĉas gekoresp-antojn (precipe metallaboristojn) por sia grupo pri lab. sindik. Esp. movado, vivkondiĉoj k.a. temoj, L., PK., Pl., k. ĉ. l.

— K-do *Nikolao Radin* (ruĝarmeano), Artpolk. Dondivizii, *Rostov-Don*, pri lab. vivo k. lab. movado, k. ĉ. l., L, Pl.

— K-do *A. Vasiljev, Novo-Tavolĵanka*, Kurskoj gub. dez. koresp. k. ĉ. l. pri vivo de sukerfabrikoj.

— K-do *A. Gudkov*, radio-amatoro, dez. koresp. per L., Pl., k. ĉ. l. pri radio aferoj Adr. : *Smolensk*, St. Leningradskaja 4.

— K-do *Aleksandro Karavaŝkin*, Pjatnickij ruĉej 13, *Smolensk*, dez. koresp. pri kooperativa movado kaj novaj metodoj de librotenado.

— K-do *A. F. Groĥotov*, Radiostacio, *Ĥerson*, dez. koresp. k. ĉ. l. ankaŭ serĉas korespantojn por lokaj sindikatoj k. murgazetoj.

— Esp. gelernantoj dez. koresp. pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Resp. garantiata. Adr. : *Krujok Esperanto*, Tekstiln. Tresta, *Pravlenie Gosudarstv.*, Ivanovo Voznesensk gub.

— Gazetkoresp-anto K-do *H. Frank*, Solikamskij trakt, Nr. 5 *Motoviliha*, Pernskogo Okr., dez. koresp. k. ĉ. l. pri ĉiutaga vivo de lab. pri div. okazintaĵoj kun fotoj. Ĉiam resp., let. represas loka gaz.

ATENTU

La Strasbourga esp-istaro volas konvinki la dubantojn kaj definitive pruvi, ke esp-o estas la sola interkomprenilo de la laboristaro kaj ne Ido.

SAT-anoj tutmondaj ! Viaj leteroj estos nia sola kaj plej efika pruvego. Sendu leterojn, korespondajojn amase al la Redakcio : *L'Humanité*, 50, Rue Jacques Kablé, *Strasbourg*, Francio.

RUĜARMEANAJ RONDOJ

Skribu leterojn salutajn al « Ruĝaj Front-Batalantoj, *Leipzig* C I, Reichsstrasse 21 ». La distriktoj de la R. F. B. Leipzig-Centro, *Leipzig-Oriento* Leipzig-Okcidento deziras korespondadon kun vi. Do, skribante al la supre citita adreso nomigu unu el la tri distriktoj. *(715).*

PETO

La distrikta jurnalo « Pskovskij Nabat » (Pskova Alarmsonorado) enpresis esperantajn leterojn ricevitajn de la kongresanoj. Per tio atingis la esp-movado gravan sukceson. Laŭ la peto de la Redakcio kaj laboristaj kaj kamparanaj korespondantoj, mi petas la SAT-anaron alsendi korespondajojn, pri ĉia temo. Ne forgesu, ke ĉiu letero estas sukceso por nia komuna celo. Kun ĝojo ankaŭ akceptas korespondadon junaj pioniroj kaj la ruĝarmeanoj de Pskov. Adresu : *Pskov*, Klubo de Tomski, por « Labesko ».

Le Gérant : L. GLODEAU. ★ Esperanto-Presejo J. Solsona, 9, Rue Hallé, Paris-14e — Telefono : Gobelins 62-71